

TÜRK – İSLAM DEVLETLERİ

1. Selçuklularda hükümdarın oğulları olan meliklerin eğitiminden atabeyler sorumluydu. Melikler, atabeyler eşliğinde önemli şehirlere yönetici olarak atanırlardı.

Yukarıdaki uygulama ile hükümdarların ulaşmaya çalıştığı amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hükümdar adayına deneyim kazandırmak
- B) Ülkeyi idari birimlere ayırmak
- C) Taht kavgalarının oluşmasını önlemek
- D) Divan - ı Saltanatın işleyişini kolaylaştırmak
- E) İktidarın askerlerinin denetimini sağlamak

2. Selçuklu liderlerinden Çağrı Bey'in, 1015 - 1021 tarihleri arasında kalabalık Oğuz göçerlerine yeni yurt aramak için Anadolu istikametinde yaptığı seferler Türklerin Anadolu'yu yurt tutmak amacıyla yaptığı ilk seferlerdir.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Anadolu'ya yerleşme amacı taşıyan faaliyetler vardır.
- B) Anadolu'yu yurt tutma amacı ile ilk kez Selçuklular akın yapmıştır.
- C) Selçuklu ülkesinin mevcut toprakları nüfusa yetersiz kalmıştır.
- D) Çağrı Bey, gaza ve cihat ruhuyla akınlar düzenlemiştir.
- E) Selçuklular genişleme yönünde bir siyaset belirlemiştir.

3. Türk - İslam Devletlerinde hukuk şer'i ve örfi olmak üzere iki kısma ayrılırken hükümdarların çıkardığı örfi kanun ve nizamlar şeriata aykırı olamazdı.

Buna göre, aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Hükümdarın yetkileri sınırsız değildir.
- B) İlahi kaynaklı emirler hukuk anlayışında etkilidir.
- C) Hükümdarın yasama ile ilgili yetkileri bulunmaktadır.
- D) Teokratik bir hukuk anlayışı bulunmaktadır.
- E) Ülkede tüm din mensuplarına aynı hukuk uygulanmıştır.

4. Sultan Melikşah'ın ölümü ile birlikte Büyük Selçuklu Devleti'nde taht kavgaları ve karışıklıklar başlamıştır. 1092 ile 1118 yılları arasında kapsayan bu dönemde ülke yönetimi Mahmut, Berkıyruk, Mehmet Tapar ve Sencer arasındaki taht kavgalarıyla bunalımlı geçmiştir.

Yalnız bu bilgiye dayanarak;

- I. Fetih hareketlerinin devam ettiği,
- II. Devletin siyasi otoritesinin zayıfladığı,
- III. Fetret devrinin yaşandığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

5. Selçukluların siyasi bir güç olarak ortaya çıkmaya başladığı X.yüzyıl sonu ve XI. yüzyıl başlarında Bizans'ın Anadolu'daki hakimiyeti oldukça zayıftı. Anadolu'da merkezi yapı zayıf halk ise yönetimden hoşnutsuzdu.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamamıştır?

- A) Anadolu'da siyasi kargaşa ortamının oluşmasına
- B) Anadolu'da yerel feodal güçlerin oluşmasına
- C) Selçuklu Türklerinin Anadolu yönünde akınlar yapmasına
- D) Anadolu Hristiyanlarının mezhep savaşları yapmasına
- E) Halkın mevcut yönetime olan bağlılığının azalmasına

6. **Malazgirt Savaşı'nın aşağıdaki sonuçlarından hangisi Doğu ve Batı dünyası arasında kültürel aktarımın yaşanmasına zemin hazırladığı söylenebilir?**

- A) Anadolu'nun kapılarının Türklere açılması
- B) Anadolu'da I. dönem Türk beyliklerinin kurulması
- C) Haçlı Seferleri'nin düzenlenmesinde etkili olması
- D) Anadolu'da Türkleşme ve İslamlaşma sürecinin başlaması
- E) Bizans'ın İslam dünyasındaki baskısının azalması

TÜRK – İSLAM DEVLETLERİ

7. Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan Malazgirt Savaşı öncesi; "...Anadolu'yu halkımıza yurt edinmek istiyoruz. Bizans bu amacımıza engel olmak istemekte. Allahım ! Seni kendime vekil yapıyor, azametini karşısında yüzümü yere seriyor ve senin uğruna savaşıyorum..." şeklinde konuşmuştur.

Bu bilgilere göre;

- I. Alparslan'ın gaza ve cihat politikasıyla hareket ettiği,
- II. Bizans'ın Selçuklular karşısında geri çekildiği,
- III. Alparslan'ın Anadolu'yu vatan haline getirmeye çalıştığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Büyük Selçuklu Devletinin yıkılışında etkili olan aşağıdaki nedenlerden hangisi, dini ve siyasi bir nitelik taşımaktadır?

- A) Katvan Savaşı
B) Türkmenlerin küstürülmesi
C) Batınilerin faaliyetleri
D) Taht kavgaları
E) Atabeylik ve beyliklerin bağımsız olması

9. Melikşah'ın ölümünden sonra başlayan taht kavgaları sonucunda Büyük Selçuklu Devleti, Irak, Suriye, Kirman ve Anadolu Selçukluları olmak üzere kısımlara ayrılmıştır.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olduğu söylenebilir?

- A) Batınilerin devlet bütünlüğünü tehdit ettiği
B) Devletin, hanedanın ortak malı olduğunun
C) Devletin doğu – batı şeklinde yönetildiğinin
D) Ülkede mezhep birliğinin bozulduğunun
E) Yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğinin

10. Selçuklular, hanedan üyeleri olan melikleri, yanlarında atabey adı verilen askeri ve idari konularda tecrübeli bir eğitici ile birlikte eyaletlerde yönetici olarak görevlendirmişlerdir.

Yukarıdaki uygulama ile Selçuklular'ın aşağıdakilerden hangisini hedeflediği doğrudan söylenebilir?

- A) Sınırların güvenliğini sağlamak
B) Ülkeyi melikler arasında paylaşmak
C) Taşra idaresinde merkezîyetçiliği artırmak
D) Meliklere yönetim deneyimi kazandırmak
E) Ülke içerisinde nüfus dengesini korumak

11. Alparslan ve Melikşah, Bizans'a karşı direnecek sağlam bir kuvvet oluşturmak, göçebe Türkmenlerin onbinlerle ifade edilen hayvan sürülerine otlaklar bulmak ve onların ülke içerisinde oluşturabilecekleri asayişsizliği giderebilmek gibi amaçlarla Türkmenleri Anadolu'ya yöneltmiş ve iskân etmişlerdir.

Buna göre;

- I. siyasi,
- II. dini,
- III. ekonomik

nedenlerinden hangileri ile ilgili olarak iskân uygulaması yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

12. Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan Dönemi'nde medreseler ülkenin her tarafında yaygınlaştırılmış, öğretim ücretsiz hale getirilmiş ve öğrencilere maaş bağlanmıştır.

Buna göre Selçuklular için,

- I. sosyal devlet anlayışı ile hareket edildiği,
- II. eğitimde bursluluk sisteminin uygulandığı,
- III. eğitim kurumlarının devlet eliyle yaygınlaştırıldığı

çıkarımlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

MEB 2016 - 2017